

Agrarna skupnost Meščanska korporacija Kamnik

Posestni načrt za gospodarjenje z gozdovi za leto 2024

Pripravil: dipl. inž. gozd. Marko Puschner

Kamnik, 31.8.2024

Uvod

Leto 2023 je bilo za gozdove Kamniške Bistrice težko leto. Posledice se bodo čutile tudi v letu 2024. Poleti je ujma uničila ceste v dolini Korošice in onemogočila kakršnokoli gospodarjenje v približno 450 ha gozdov. Pričakujemo, da bo občina začela ceste urejati v letu 2024, tako da bo del območja, predvsem oddelka 01 in 02 kmalu dostopna za nujna dela. Bolj kot ujma so gozdove prizadeli podlubniki. Napovedi ZGS za leto 2024 so bile slabe in pričakovano je, da se bo intenziven napad nadaljeval tudi v letu 2024. Mokro vreme v maju in prvi polovici junija je zaviralo napade podlubnikov, kar bo zmanjšalo količino napadenega drevja.

Glede na stanje gozdov v Kamniški Bistrici in organizacijske težave, povezane z gozdno proizvodnjo od 31. januarja 2024 dalje smo načrt zastavili tako, da bo predvidoma izvedljiv do konca leta 2024. Glede na situacijo v MKK upam, da nam bo uspelo načrt izpolniti, je pa to odvisno predvsem od razmer na lesnem trgu in ali nam bo dovolj hitro uspelo ponovno vzpostaviti normalno delovanje gozdne proizvodnje – pridobiti stalne izvajalce in odkupovalce. Glede na to, da je relano gledano do konca leta na voljo slabe pol leta, je izpolnjevanje načrta odvisno tudi od vremenskih razmer. V primeru deževne jeseni bo verjetno težko izpolniti načrt. V vsakem primeru bomo delovali čim bolj racionalno in se sproti prilagajali razmeram in po potrebi prilagajali načrt.

Splošno stanje gozdov

Po podatkih iz GGN za obdobje 2019 – 2028 je lesna zaloga za zasebne gozdove v GGE Kamniška Bistrica 240,5 m³/ha, letni prirastek pa 3,54 m³. V lesni zalogi je 60 % listavcev in 40 % iglavcev. Prevladujeta bukev (46,6 %) in smreka (27,0 %). Smreka je na boljših rastiščih skupinsko ali gnezdasto primešana bukvi. Ponekod tvori čiste smrekove sestoje, ki so bili osnovani s sadnjo. Bukev gradi čiste sestoje ali pa jih sestavlja v večinskem deležu skupaj s smreko. Pri plemenitih listavcih prevladuje gorski javor, ki se pojavlja posamično na boljših rastiščih, ter veliki jesen, ki je močno prizadet zaradi boleznih jesenovega ožiga. Druge trde listavce predstavljata beli in črni gaber, ostalih je zanemarljivo malo.¹

Gozdovi v nekaterih oddelkih so zgledno negovani, medtem ko je stanje v številnih oddelkih slabo. Predvsem izstopajo smrekovi drogovnjaki, ki so bili umetno osnovani in vanje nega močno zamuja. V njih bi bilo smiselno čim prej izvesti nego. Površine, ki so bile v preteklih letih zaradi ujm (žledolom, vetrolom) in napadov podlubnikov večinoma spremenjene v gole površine ali pa je bil gozd močno preredit, se večinoma lepo pomlajujejo z izjemo manjših površin, kjer je pomlajevanje slabo. Na teh površinah je treba redno izvajati nego, da se bo lahko razvil čim bolj kakovosten gospodarski gozd.

Oddelki, ki so dobro odprti z vlakami, predvsem v osrednjem delu doline levo in desno od reke Kamniške Bistrice so precej izčrpani, velike so tudi površine z goščo in letvenjakom. Posledično je lesna zaloga majhna. Večja lesna zaloga je v sestojih, ki so slabo odprti z vlakami, ker se v preteklosti v teh območjih ni sekalo. To pomeni, da so potrebe po gradnji novih vlak velike.

Glavni izzivi v letu 2024

V letu 2024, kot glavne izzive pričakujemo:

- ponovno vzpostavitev tekoče operativne in racionalne gozdne proizvodnje,
- nadaljevanje sanacije napadov podlubnikov,
- problematika nedostopnosti doline Korošice.

Sečnja in spravilo lesa

Predvidena sečnja je v obsegu odkazil 2.206 m³. Sečnja obsega tako sanitarno sečnjo zaradi podlubnikov kot tudi redno sečnjo. Količino redne sečnje bomo prilagajali glede na količino sanitarne sečnje. Na osnovi načrtovanega odkazanega drevja za sečnjo pričakujemo, da se bo pridobilo okoli 2.000 do 2.160 m³ hlodovine za prodajo.

¹ GGN gozdnogospodarske enote Kamniška Bistrica 2019 - 2028

Preglednica 1: Okvirni predlog redne sečnje po odsekih v odkazanih m3

Odsek	Iglavci	Listavci	Skupaj
13C*	17	546	563
58B*	120	683	803
18B	100	300	400
46A	70	70	140
30A		300	300

Skupaj: 2.206

* odseka sta bila odkazana že v letu 2023

V vseh odsekih je predvideno traktorsko spravilo. Gradnja vlak po rednem odkazilu je predvidena samo v oddelku 13C (500 m). V primeru, da sečnja v 13C ne bo izvedljiva zaradi razmočenosti terena ali morebitne že opravljene sečnje so predvideni rezervni odseki za sečnjo.

Preglednica 2: Rezervni odseki za redno sečnjo v odkazanih m3.

Odsek	Iglavci	Listavci	Skupaj
39A	300	100	400
16A	700	300	1.000
46A	80	80	160
48A	150	200	350

1.910

V vseh rezervnih odsekih je predvideno traktorsko spravilo.

Gojitvena in varstvena dela

V letu 2024 so predvidena gozdnogojitvena dela na površini 14,95 ha. Večina del je usmerjenih v nego mladja in nego gošče, kjer je s še pravočasnim posegom mogoče vplivati na razvoj kakovostnejših osebkov.

Preglednica 3: Predvidena gojitvena dela po odsekih

Odsek	ha	Nega
29A	3,15	gošče
29B	4,65	gošče, letvenjaka
30A	2,4	mladja, gošče, letvenjaka
31B	0,5	letvenjaka
31C	1,7	mladja, letvenjaka
57C	0,45	mladje
58A	0,6	gošče
16A*	1,5	drogovnjak

Skupaj: 14,95

* nega po odločbi iz leta 2023.

V letu 2024 načrtujemo obnovitev protipožarne poti pod Rigljem v dolžini 5.050 m skozi odseke 58B, 60A, 61C, 61D, 62B, 63B, 65C, 66B, 67A, 68A in 69B.

Predviden strošek za gojitvena in varstvena dela: 16.250 €.

Gozdne prometnice

V zelo slabem stanju je cesta, ki poteka od Predaslja do Brsnikov (nevidentirana cesta v lasti MKK). Cesto smo za silo uredili z nasipavanjem peska v letu 2023. V letu 2025 bo treba pristopiti k celoviti sanaciji. V letu 2024 bo treba izvesti nekatera nujna vzdrževalna dela za vzdrževanje prevoznosti.

Predviden strošek: 2.000 €.

V letu 2024 načrtujemo tudi gradnjo novih vlak v skupni dolžini za predvideno sečnjo 1.200 m. Vlake se bodo gradile v odsekih, kjer se bo izvajala sečnja oz. nega:

- 13C: 500 m,
- 39A: 150 m + začasno skladišče
- gradnja nepredvidenih vlak za sanacijo žarišč podlubnikov: 150 m.

Predviden strošek: 12.000 €.

Izvajanje gozdne proizvodnje in gozdnogojitvenih del

V letu 2024 je bil predviden podpis pogodbe s skupino izvajalcev Marko Mevec, Grega Žagar in Blaž Mihovec (odkupovalec GG Bled). Preverili bomo, ali je ekipa še na voljo in pripravljena skleniti pogodbo za delo do predvidoma 31.1.2025. Poiskali bomo še enega izvajalca in z njim prav tako podpisali pogodbo do predvidoma 31.1.2025.

Predvidevamo tudi, da bomo potrebovali določena sredstva za prevoz lesa za potrebe MKK (npr. prevoz lesa na deponijo) in druga dela, za kar smo predvideli 2.000 €.

Administrativno upravna dela

Načrtujemo vzpostavitev ekipe za upravljanje z gozdno posestjo v obliki upravitelj gozdne posesti + delovodja. Gre za preizkušeno obliko dela, ko je lahko skoraj vsak delovni dan na gozdni posesti prisoten vsaj eden. S tem se uspešno organizira in nadzoruje gozdna proizvodnja obenem pa se izvaja nadzor nad posestjo.

Na osnovi vizije MKK bomo začeli pripravo načrta gospodarjenja z gozdom za obdobje 2025-2028.

Odnosi z javnostmi

Načrtujemo uvesti uradne ure upravitelja gozdne posesti, na katerih se bodo člani MKK lahko srečali z upraviteljem gozdne posesti in se informirali o upravljanju s posestjo in dogajanju na posesti.

Ohranili in izboljšali bomo odnose s predstavniki zainteresirane javnosti, s katerimi smo že dobro sodelovali v letu 2023 in so nas redno obveščali o dogajanju na gozdni posesti.

Načrtovani prihodki in odhodki za gozdno proizvodnjo

Načrt prihodkov in odhodkov temelji na predpostavki, da se ves les proda na kamionski cesti.

Odhodki

Predvideni odhodki sečnje in spravila so izračunani za predvideno količino prodane hlodovine v obsegu 2.000 m³. Gre za spodnjo mejo ocenjene razlike med odkazano količino lesa in dejansko količino pridobljene hlodovine (razlika je od 5 do 10 %).

Pričakovan strošek sečnje in spravila v letu 2024:

- sečnja in traktorsko spravilo: od 22 €/m³ do 26 €/m³, v povprečju pričakujemo 24 €/m³
- sečnja in žičniško spravilo: ni predvideno

Preglednica 4: Predvideni stroški gozdne proizvodnje

Pridobivanje lesa	m³	€/m³	€
Sečnja in traktorsko spravilo	2.000	24	48.000
Prevozi lesa za potrebe MKK in drugo			2.000
Gojitvena in varstvena dela			16.250
Skupaj:			66.250

Preglednica 5: Predvideni stroški gradnje in vzdrževanja prometnic

Prometnica	m	€/m	€
Vlake	800	15	12.000
Popravilo ceste Pred. - Brsniki			2.000
Skupaj:			14.000

Preglednica 6: Predvideni stroški upravljanja

Upravljanje	€	
Upravitelj gozdne posesti	4.750	
Delovodja	4.750	
Pomoč pri odkazilu	500	
Skupaj:		10.000

Predvideni skupni stroški v višini **90.250 €**.

Prihodki

Glede na stanje na trgu pričakujemo povprečno prodajno ceno **60 €/m³**. Zavedati se je treba, da gre za oceno, dejanska prodajna cena pa je odvisna od razmer na trgu, pridobljenih in prodanih sortimentov in lahko od predvidene povprečne prodajne cene močno odstopa. Od tega je potem odvisen tudi prihodek, ki lahko močno odstopa od načrtovanega.

Preglednica 7: Predvideni prihodki gozdne posesti od gozda za leto 2024

	m³	€/m³	€
Prodaja hlodovine	2.000	60,00	120.000
Vzdrževanje trase nihalke			450
Prodaja sečnih ostankov in drugega lesa			1.000
Skupaj:			121.450

Predviden prihodek gozdne posesti od gozda v letu 2024: **121.450 €**.

Predviden presežek prihodkov nad odhodki gozdne posesti: **31.200 €**

Proizvodnja drv

Glede na težave z donosnostjo v letu 2023 je treba proizvodnjo drv načrtovati in postaviti na novo. Proizvodnja v letu 2023 je razkrila vse težave, posebnosti in pomanjkljivosti, ki jih je treba pred ponovnim zagonom temeljito preučiti. Predvsem pa je treba odgovoriti na vprašanje, ali se sploh izplača izdelava drv, ali ni finančno ugodnejše, da se prodaja hlodovina.

V letu 2024 se bo oblikovala delovna skupina, ki bo temeljito preučila problematiko izdelave drv in pripravila predlog glede proizvodnje drv in samih strojev.